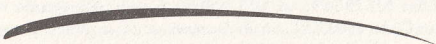

CARTIER POPULAR

MIHAI EMINESCU

POEZII

Ediția a V-a

CARTIER

Cuprins

<i>Eminescu și epoca sa</i>	5
VENERE ȘI MADONĂ	15
EPIGONII	17
MORTUA EST!	21
FLOARE ALBASTRĂ	25
ÎMPĂRAT ȘI PROLETAR	27
MELANCOLIE	35
LACUL	37
DORINȚA	38
CĂLIN	39
POVESTEA CODRULUI	49
SINGURĂTATE	51
DEPARTE SUNT DE TINE	53
O, RĂMÂI	54
RUGĂCIUNEA UNUI DAC	55
ATÂT DE FRAGEDĂ	57
SONETE	59
REVEDERE	61
O, MAMĂ	63
SCRISOAREA I	64
SCRISOAREA II	69
SCRISOAREA III	72
SCRISOAREA IV	82
SCRISOAREA V	87

LUCEAFĂRUL	92
PE LÂNGĂ PLOPII FĂRĂ SOȚ	108
ȘI DACĂ	110
GLOSSĂ	111
ODĂ	114
TRECUT-AU ANII	115
VENEȚIA	115
SE BATE MIEZUL NOPTII	116
CU MÂNE ZILELE-ȚI ADAOGI	117
PESTE VÂRFURI	118
SOMNOROASE PĂSĂRELE	119
DIN VALURILE VREMII	120
CE TE LEGENI	121
MAI AM UN SINGUR DOR	122
CRITICILOR MEI	123
DOINĂ	125
SARA PE DEAL	127
LA STEAUA	128
DE CE NU-MI VII	129

Postume

MEMENTO MORI	131
FIIND BĂIET PĂDURI CUTREIERAM	180
COLINDE, COLINDE	181
STELELE-N CER	182
DINTRE SUTE DE CATARGE	184
<i>Selecțiuni critice</i>	185

VENERE ȘI MADONĂ

Ideal pierdut în noaptea unei lumi ce nu mai este,
Lume ce gândea în basme și vorbea în poezii,
O! te văd, te-aud, te cuget, tânără și dulce veste
Dintr-un cer cu alte stele, cu-alte raiuri, cu alți zei.

Vénere, marmură caldă, ochi de piatră ce scânteie,
Braț molatic ca gândirea unui împărat poet,
Tu ai fost divinizarea frumuseții de femeie,
A femeiei ce și astăzi tot frumoasă o revăd.

Rafael, pierdut în visuri ca-ntr-o noapte înstelată,
Sufletu-mbătut de raze și d-eterne primăveri,
Te-a văzut și-a visat raiul cu grădini îmbălsămate,
Te-a văzut plutind regină printre îngerii din cer

Și-a creat pe pânza goală pe Madona dumnezeie,
Cu diademă de stele, cu surâsul blând, vergin,
Fața pală-n raze blonde, chip de înger, dar femeie,
Căci femeia-i prototipul îngerilor din senin.

Astfel eu, pierdut în noaptea unei vieți de poezie,
Te-am văzut, femeie stearpă, fără suflet, fără foc
Și-am făcut din tine-un înger, blând ca ziua de magie,
Când în viața pustiită râde-o rază de noroc.

Am văzut fața ta pală de o bolnavă beție,
 Buza ta învinețită de-al corupției mușcat,
 Și-am zvârlit asupra-ți, crudo, vâlul alb de poezie,
 Și paloarei tale raza inocenței eu i-am dat.

Ți-am dat palidele raze ce-nconjoară cu magie
 Fruntea îngerului-geniu, îngerului-ideal,
 Din demón făcui o sântă, dintr-un chicot simfonie,
 Din ochirile-ți murdare ochiu-aurorei matinal.

Dar azi vâlul cade, crudo! dizmețit din visuri sece,
 Fruntea mea este trezită de al buzei tale-ngheț
 Și privesc la tine, demon, și amoru-mi stins și rece
 Mă învață cum asupra-ți eu să caut cu dispreț!

Tu îmi pari ca o bacantă ce-a luat cu-nșelăciune
 De pe-o frunte de fecioară mirtul verde de martir,
 O fecioar-a cărei suflet era sânt ca rugăciunea,
 Pe când inima bacantei e spasmodic, lung delir.

O, cum Rafael creat-a pe Madona dumnezeie,
 Cu diadema-i de stele, cu surâsul blând, vergin,
 Eu făcut-am zeităte dintr-o palidă femeie,
 Cu inima stearpă, rece și cu suflet de venin!

Plângi, copilă? – C-o privire umedă și rugătoare
 Poți din nou zdrobi și frânge apostat-inima mea?
 La picioare-ți cad și-ți caut în ochi negri-adânci ca marea,
 Și sărut a tale mâne, și-i întreb de poți ierta.

Șterge-ți ochii, nu mai plânel... A fost crudă-nvinuirea
A fost crudă și nedreaptă, fără razem, fără fond.
Suflete! de-ai fi chiar demon, tu ești sântă prin iubire,
Și ador pe acest demon cu ochi mari, cu părul blond.

1870

EPIGONII

Când privesc zilele de-aur a scripturilor române
Mă cufund ca într-o mare de visări dulci și senine
Și în jur parcă-mi colindă dulci și mândre primăveri,
Sau văd nopți ce-ntind deasupra-mi oceanele de stele,
Zile cu trei sori în frunte, verzi dumbrăvi cu filomele,
Cu izvoare-ale gândirii și cu râuri de cântări.

Văd poeți ce-au scris o limbă ca un fagure de miere:
Cichindeal gură de aur, Mumulean glas cu durere,
Prale firea cea întoarsă, Daniil cel trist și mic,
Văcărescu cântând dulce a iubirii primăvară,
Cantemir croind la planuri din cuțite și pahară,
Beldiman vestind în stihuri pe războiul inimic.

Lira de argint, Sihleanu – Donici cuib de-nțelepciune,
Care, cum rar se întâmplă, ca să mediteze pune
Urechile ce-s prea lunge ori coarnele de la cerb;
Unde-i boul lui cuminte, unde-i vulpea diplomată?

S-au dus toți, s-au dus cu toate pe o cale nenturnată,
S-a dus Pann, finul Pepelei, cel isteț ca un proverb.

Eliad zidea din visuri și din basme seculare
Delta biblicelor sânte, profețiilor amare,
Adevăr scăldat în mite, sfînx pătrunsă de-nțeleș;
Munte cu capul de piatră de furtune detunată,
Stă și azi în fața lumii o enigmă nesplicată
Și vegeaz-o stîncă arsă dintre nouri de eres.

Bolliac cântă iobagul ș-a lui lanțuri de aramă;
L-ale țării flamuri negre Cârlova oștirea cheamă,
În prezent vrăjește umbre dintr-al secolilor plan;
Și ca Byron, treaz de vîntul cel sălbatic al durerii,
Palid stinge-Alexandrescu sînta candel-a sperării,
Descifrînd eternitatea din ruina unui an.

Pe-un pat alb ca un lințoliu zace lebăda murindă,
Zace palida vergină cu lungi gene, voce blîndă –
Viața-i fu o primăvară, moartea-o părere de rău;
Iar poetul ei cel tînăr o privea cu îmbătare
Și din liră curgeau note și din ochi lacrimi amare
Și astfel Bolintineanu începu cîntecul său.

Mureșan scutură lanțul cu-a lui voce ruginită,
Rumpe coarde de aramă cu o mînă amorțită,
Cheamă piatra să învie ca și miticul poet,
Smulge munților durerea, brazilor destinul spune,
Și, bogat în sărăcia-i, ca un astru el apune,
Preot deșteptării noastre, semnelor vremii profet.